

# Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Rwanda 2020-2024



## Innehållsförteckning

1.	Inriktning .....	3
	Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet.....	3
	Miljömässigt hållbar utveckling .....	3
	Inkluderande ekonomisk utveckling .....	4
2.	Landkontext .....	4
3.	Verksamhet.....	5

## 1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingsarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Strategin ska gälla under perioden 2020–2024 och omfattar sammantaget 1 250 MSEK.<sup>1</sup>

Verksamheten ska bidra till följande mål:

### **Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet**

- Ökade möjligheter för fattiga och marginaliserade grupper, samt för demokratins försvarare och röstbärare, att delta i och påverka processer som främjar demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive konfliktförebyggande.
- Ökad jämställdhet, inklusive ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Ökat demokratiskt ansvarstagande hos offentliga institutioner och myndigheter gentemot rättighetsbärare, stärkt genomslag för rättsstatens principer, samt mer oberoende och effektiva granskande aktörer.

### **Miljömässigt hållbar utveckling**

- Förbättrade förutsättningar för en effektiv och hållbar naturresursanvändning, ökad klimatanpassning, samt för att bevara och rehabilitera ekosystem och biologisk mångfald.
- Ökad tillgång till förnybar energi och en högre energieffektivitet.

---

<sup>1</sup> Denna strategi styr användningen av medel som anslås under anslagsposten 9 Afrika i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) för respektive budgetår.

## **Inkluderande ekonomisk utveckling**

- En ekonomiskt inkluderande utveckling, stärkta förutsättningar för och ökad tillgång till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, hållbart företagande och fri och rättvis handel, inklusive på landsbygden.

## **2. Landkontext**

Rwanda är ett av världens fattigaste länder, trots de viktiga framsteg som gjorts inom fred och försoning, ekonomiska och sociala rättigheter, liksom jämställdhet. Den politiska situationen präglas av folkmordet mot tutsier 1994 och säkerhet, nationell enighet och försoning prioriteras av den rwandiska regeringen på bekostnad av politisk pluralism. Över hälften av befolkningen levde 2017 under den internationella fattigdomsgränsen (1,90 USD/dag). Tillväxtens fattigdomsminskande effekt har minskat och ekonomin skapar inte tillräckligt med jobb. Rwandas starka ekonomiska tillväxt har inte varit tillräckligt inkluderande och ojämlikheten i samhället riskerar att skapa spänningar. Den snabba demografiska tillväxten utmanar tillgång till land, liksom andra möjligheter till försörjning och försvårar ett uthålligt nyttjande av ekosystemtjänster. Klimatförändringarna sätter hårt tryck på landets naturresurser och biologiska mångfald. Rwanda står inför en strukturomvandling där nya, miljömässigt hållbara och inkluderande tillväxtmönster behöver skapas.

Landets stora investeringsbehov kombinerat med låga privata investeringar, begränsad inhemsk resursmobilisering och minskande gåvobistånd har lett till att statsskulden har ökat. Statens möjligheter att fylla finansieringsgapet är begränsat och det behövs nya samarbets- och finansieringsformer för att genomföra utvecklingsplanen och nå de globala hållbarhetsmålen. Korruptionen är förhållandevis låg. En stark statlig kontroll och inblandning i näringslivet, liksom i det civila samhället, riskerar hämma en dynamisk och innovativ utveckling. Rwanda har genomfört viktiga reformer avseende näringslivets villkor, men avsaknad av grundläggande infrastruktur, höga energipriser, samt brist på finansiering försvårar företagande. Befolkningen på landsbygden lever som regel av småskaligt jordbruk. Undernäring och matosäkerhet är omfattande problem, inte minst bland barn. På landsbygden uppskattas endast 5 procent av hushållen ha tillgång till el. Användningen av ved som energikälla är en drivande faktor bakom avskogning.

Begränsad tillgång till makt och röst hos marginaliserade grupper utgör en nyckelutmaning och det demokratiska underskottet är betydande. Samtidigt

finns tecken på att regeringen vidtar åtgärder för att stärka mänskliga rättigheter och två nya partier valdes in i parlamentet 2018. Mekanismer för ansvarsutkrävande är svaga och påverkas av snåriga procedurer för registrering för det civila samhället och av självcensur inom mediasektorn. En ökande tillgång till social media bidrar till stärkt debatt. Hbtq-personer stigmatiseras, vilket kringskar möjligheten till likabehandling. Rwanda arbetar aktivt för att stärka jämställdheten och kvinnors ställning. Trots detta möts kvinnor av diskriminering, begränsad tillgång till land och finansiella tjänster, liksom en könsstereotyp syn på kvinnans roll, och fattigdomen slår hårdare mot kvinnor. Andelen barn som börjar skolan är hög, men endast cirka 37 procent fullföljer grundskolan. Den låga utbildningsnivån försvårar möjligheten att skapa kvalificerade arbetstillfällen. Kvinnor har lägre utbildning än män. Könsbaserat våld och barnaga är fortfarande förekommande.

Den regionala instabiliteten bidrar till en svåröversäglig dynamik som medför en förhöjd konfliktrisk. Skyddsbehövande från närliggande länder, liksom återvändande efter folkmordet och integration av demobiliserade väpnade grupper, gör att Rwanda har att svara för flyktingar, främst från regionen. Regional integration har stor påverkan på utvecklingen i Rwanda.

### 3. Verksamhet

Övergripande styrning av genomförande och uppföljning av verksamheten framgår i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053/IU).

I sin helhet ska det svenska utvecklingssamarbetet bidra till att minska fattigdomen i landet, till bättre förutsättningar för en demokratisk utveckling och till respekt för de mänskliga rättigheterna.

Verksamheten ska främja kapaciteten hos det rwandiska civilsamhället att utkräva ansvar och bedriva påverkansarbete för demokrati och mänskliga rättigheter. Demokratins försvarare och röstbärare ska stödjas.

Utvecklingssamarbetet bör bidra till stärkt kapacitet hos det civila samhället att genom ökad folklig förankring vara en kanal för den fattiga människans röst och engagemang, och som en aktör i sin egen rätt.

Utvecklingssamarbetet ska främja ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Verksamheten ska genom att bidra till att förändra diskriminerande sociala normer öka förutsättningarna för jämställdhet och icke-diskriminering. Stöd bör ges för att stärka kvinnors rättigheter och mot könsrelaterat våld. Vidare bör Sida bidra till en fortsatt

fredlig demokratisk utveckling i Rwanda, exempelvis genom stöd till försoningsprocessen. Verksamheten ska bidra till ökad kapacitet för att stärka rättsstatens principer och institutioner, inklusive mångfalden i media, i deras roll att granska att lagar och policyer följs av regeringen.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till en inkluderande och miljömässigt hållbar ekonomisk tillväxt och en effektiv och uthållig naturresursanvändning. Stärkt förvaltning av ägande- och nyttjanderätter till mark, liksom bevarande och rehabilitering av skyddsvärda naturområden av vikt för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, bör ingå. Verksamheten bör som helhet bidra till en ökad strukturell klimatanpassning, minskade utsläpp av växthusgaser och stävja avskogning. En stärkt förmåga hos både nationella och lokala aktörer är viktigt i sammanhanget, inklusive behovet av en inkluderande omställning. Sverige ska bidra till ökad tillgång till energi och elektricitet, även i områden bortom fasta elnätet, framförallt på landsbygden. Förutsättningar kan undersökas att involvera den privata sektorn för att mobilisera kapital. En ökad användning av förnybar energi och en högre energieffektivitet är angeläget för att skapa en ekonomiskt hållbar tillväxt driven av en ökad företagsamhet och ökad produktivitet. Sverige ska bidra till ökad ekonomisk egenmakt, inklusive för kvinnor och unga, exempelvis genom ökad tillgång till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, inklusive genom förbättrad social dialog. Utvecklingssamarbetet ska bidra till inkomstmöjligheter på landsbygden, exempelvis genom satsning på modernisering, ökad hållbarhet i lantbrukssektorn och ökade möjligheter till entreprenörskap och innovation även utanför jordbruket. För att öka tillgången till effektiva och inkluderande marknader bör fokus vara på utveckling av värdekedjor med hög potential för tillväxt och jobbskapande, ökad förädling samt tillgång till tjänster som gör det lättare att starta och driva företag, exempelvis tillgång till finansiering. Insatser bör riktas mot marginaliserade grupper för att stärka deras ekonomiska resiliens. Verksamheten bör stödja en ökad ekonomisk integration, inklusive genom fri och rättvis handel i regionen. Digitaliseringens potential för måluppfyllelse bör, när relevant, tillvaratas.

I genomförandet av strategin ska Sverige verka för att bygga bredare och mer självbärande relationer mellan Sverige och Rwanda.

Utvecklingssamarbetet ska anpassas till de rådande omständigheterna och genomförandet av strategier för utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd ska därför vara flexibelt och ändamålsenligt. Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv utvecklings- och biståndssamordning i landet,

framförallt genom ett aktivt deltagande i EU:s biståndssamordning och gemensamprogrammering.

Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till landet i genomförandet. Situationen för flyktingar, migranter och personer som återvänder ska beaktas. Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas. Synergier ska också sökas med verksamhet inom ramen för andra strategier, exempelvis strategier för regionalt och/eller tematiskt inriktad verksamhet. Stöd via multilaterala organisationer, s.k. multi-bi, ska vara förenligt med svenska prioriteringar och förhållningssätt i samarbetet med de multilaterala organisationerna. Sverige stödjer genom strategin för forskningssamarbete utvecklingen av den inhemska forskningskapaciteten i Rwanda. Synergier med forskningssamarbetet ska sökas för att främja kunskap, innovation och kritiskt tänkande inom samtliga av strategins områden.

Verksamheten inom ramen för strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053/IU).